

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/124/2018
Identifikačné číslo spisu: 8115223725
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8115223725.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobkyne Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom v Žiline, Hodžovej 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému T.. K. F., bývajúcemu v T., U. 2, o zaplatenie 9 805,13 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14 C 380/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 25. januára 2018, sp. zn. 7 Co 113/2017, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 17. mája 2017, č. k. 14 C 380/2015-51, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 8 967,55 Eur spolu s 5 % úrokom z omeškania od 9. septembra 2015 do zaplatenia a úrok z omeškania v sume 3,36 Eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 82,90 %. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že účastníci dňa 31. októbra 2014 uzatvorili úverovú zmluvu s výškou úveru 10 100,- Eur. Z tejto čiastky si žalobca priamo strhol poplatok za poskytnutie úveru vo výške 505,- Eur, čo potvrdil vo svojom vyjadrení zo dňa 18. apríla 2017. Žalovaný uhradil žalobcovi celkovo sumu 627,45 Eur, pričom suma 294,87 Eur bola započítaná na istinu a suma 317,58 Eur na úrok. Uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala obligatórne zákonné náležitosti, a to výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej aj „ZoSÚ“) a nebolo v nej naplnené ani zákonné ustanovenie § 9 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ. S absenciou týchto údajov ZoSÚ v § 11 ods. 1 spája sankciu v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. S prihliadnutím na uvedené súd prvej inštancie priznal žalobcovi sumu 8 967,55 Eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, nakoľko žalovanému bol preukázateľne poskytnutý úver vo výške 9 595 Eur, z ktorého tento doposiaľ zaplatil sumu 627,45 Eur (9 595 Eur - 627,45 Eur = 8 967,55 Eur). Zároveň bol žalobcovi priznaný kapitalizovaný úrok z omeškania v sume 3,36 Eur a úrok z omeškania z priznanej istiny vo výške 5 % ročne od 9. septembra 2015 do zaplatenia. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, ods. 2 a § 262 ods. 1, ods. 2 CSP.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom zo dňa 25. januára 2018, sp. zn. 7 Co 113/2017 rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku o zamietnutí žaloby tento ako vecne správny potvrdil. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia poukázal na § 9 ods. 2 písm. j/ zákona 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, podľa ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov. Bol názoru, že ak zákon vyžaduje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať všetky predpoklady použité na výpočet RPMN, tak je nepochybné, že do kategórie týchto predpokladov je potrebné zaradiť i matematický výpočet, na základe ktorého veriteľ dospel k určitej výške RPMN. S nesprávne uvedenou RPMN v neprospech spotrebiteľa ZoSÚ v § 11 ods. 1 písm. d/ spája následok v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Za správny považoval aj záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ vyžadovalo rozčlenenie dohodnutej splátky na jednotlivé zložky, teda na istinu, úroky a poplatky. Nesplnenie tejto povinnosti malo za následok, že úver sa v súlade s § 11 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ považoval za bezúročný a bez poplatkov.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktoré odôvodnila § 421 ods. 1 písm. b/ CSP v časti týkajúcej sa absencie náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ, keďže v čase vydania napadnutého rozhodnutia táto právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Ďalej dovolanie odôvodnila § 421 ods. 1 písm. c/ CSP v časti týkajúcej sa absencie náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ, keďže rozhodnutím odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, pričom poukázala na uznesenie najvyššieho súdu z 22. februára 2018, sp. zn. 3 Cdo 146/2017. Ďalej poukázala aj na § 420 písm. f/ CSP, pričom dôvodila tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane sporu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. S poukazom na vyššie uvedené dovolateľka žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil v celom rozsahu.

4. Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Podľa § 422 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy a v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

9. Citované ustanovenie obmedzuje prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie vecí tzv. majetkovým cenzom (*ratione valoris*). Limituje prípustnosť dovolania určením výšky sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu, pričom túto výšku viaže na desaťnásobok minimálnej mzdy vo všetkých sporoch, ktorých predmetom je peňažné plnenie. Výnimku predstavujú spory s ochranou slabšej strany, keď vychádzajúc z koncepcie zvýšenej ochrany týchto definovaných subjektov, je majetkový cenzus znížený na dvojnásobok minimálnej mzdy, aby v týchto sporoch bola ponechaná možnosť dovolacieho prieskumu i pri nižších sumách plnenia. To znamená, že pokiaľ je dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o peňažnom plnení, je dovolací prieskum pre nesprávne právne posúdenie vecí možný, len ak peňažné plnenie prevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, resp. v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy.

10. V predmetnej veci sa žalobkyňa domáhala žalobou podanou dňa 14. septembra 2015 zaplata sumy 9 805,13 Eur titulom úverovej zmluvy, pričom súd prvej inštancie žalobkyni priznal nárok vo výške 8 967,55 Eur a vo zvyšku žalobu zamietol. Odvolací súd tento rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Predmetom dovolacieho konania bola teda len suma vo výške 837,58 Eur. Výška minimálnej mzdy v čase podania žaloby bola 380,- Eur (podľa § 1 písm. a/ Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 297/2014 Z.z.). Odvolací súd teda rozhodoval v dovolaní napadnutom výroku o peňažnom plnení neprevyšujúcom desaťnásobok minimálnej mzdy (3 800,- Eur). Prípustnosť dovolania žalobkyne je preto v zmysle § 422 ods. 1 písm. a/ CSP vylúčená.

11. Dovolací súd ďalej poukazuje na to, že aj keď v preskúmvanej veci išlo o tzv. spotrebiteľský spor, teda spor s ochranou slabšej strany, pre posúdenie prípustnosti dovolania neprichádzalo do úvahy uplatnenie nižšieho majetkového cenzu, t. j. dvojnásobku minimálnej mzdy v zmysle § 422 ods. 1 písm. b/ CSP. Účelom zníženia majetkového cenzu v sporoch s ochranou slabšej strany je totiž podľa dôvodovej správy k CSP zvýšená procesná ochrana slabšej strany, ktorou je v spotrebiteľskom spore spotrebiteľ. Táto zvýšená procesná ochrana spočíva v sprístupnení dovolania aj pri nižšej sume peňažného plnenia. Znížený majetkový cenzus sa teda v spotrebiteľskom spore uplatní, ak je dovolateľom neúspešný spotrebiteľ. Pokiaľ je však dovolateľom neúspešný dodávateľ, pre posúdenie prípustnosti dovolania platí majetkový cenzus vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy. Táto interpretácia neodporuje princípu rovnosti zbraní, pretože je všeobecne známou skutočnosťou, že rovnosť subjektov je v určitých sporoch (vzhľadom na postavenie strán) len fikciou, na ktorú zákonodarca v CSP reagoval tzv. pozitívnu diskrimináciou, t. j. osobitnou právnou úpravou sporov s ochranou slabšej strany. Za takéto spory sa považujú spotrebiteľské spory, antidiskriminačné spory a individuálne pracovné spory (§ 290 až § 323 CSP), pričom slabšou stranou v nich je spotrebiteľ, zamestnanec a diskriminovaný. Ochrana slabšej strany spočíva v tom, že sa jej priznáva viac práv za účelom docielenia rovného postavenia s druhou stranou sporu, a teda dôsledného naplnenia princípu rovnosti zbraní (porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 80/2017). Prípustnosť dovolania žalobkyne preto nie je možné posudzovať v zmysle § 422 ods. 1 písm. b/ CSP, nakoľko dovolateľka nepožíva ochranu slabšej strany v spore.

12. 7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

14. Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolateľka uviedla, že vzhľadom k tomu, že

podľa jej názoru otázka splnenia náležitosti zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne a otázka splnenia náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, došlo k tomu, že súd znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z tohto dôvodu má za to, že je daný i tento dovolací dôvod (§ 420 písm. f/ CSP).

15. Pri skúmaní prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd uvádza, že znakmi vady zmätočnosti konania podľa tohto ustanovenia sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

16. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci, to, ako súd viedol spor, znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a măriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu.

18. Z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) vyplýva, že žalobkyňa primárne vyvodzuje jeho prípustnosť z dôvodov, uvedených v § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP, ktoré dôvody uviedla a rozobrala v dovolaní a ktorými sa dovolací súd zaoberal vyššie (body 6. až 11. rozhodnutia).

19. Naopak, dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP bližšie dovolateľka nekonkretizovala, teda akým spôsobom súdy znemožnili strane sporu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva (napr. rovnosť účastníkov konania, nedostatok dôvodov pre rozhodnutie, nezrozumiteľnosť a podobne), ale znova len odkázala na § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP.

20. Dovolací súd záverom uvádza, že dovolaním napadnutý rozsudok podľa jeho názoru uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy a úvahy, z ktorých odvolací súd vyvodil svoje právne názory vysvetlené riadne a dostatočne v odôvodnení. Ani za účinnosti CSP nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu prípadne spočíva na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Dôvodom, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je tiež nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993, R 125/1999 a R 42/1993.

21. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že dovolateľka namieta porušenie § 420 písm. f/ CSP nedôvodne.

22. Prípustnosť dovolania žalobkyne je v danom prípade s ohľadom na § 421 ods. 1 CSP vylúčená

ustanovením § 422 ods. 1 písm. a/ CSP, preto dovolací súd vzhľadom na procesnú neprípustnosť dovolania žalobkyne aj z týchto dôvodov nepristúpil k posúdeniu, či napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 421 ods. 1 písm. b/, c/ CSP, resp. § 432 ods. 1 CSP).

23. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. c/ CSP ako neprípustné odmietol.

24. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.